

Sygn. akt II K 1088/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Wydział II Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrkowska

Protokolant: Artur Pokojński

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.-W. w G. Ł. K.

po rozpoznaniu w dniach: 21 grudnia 2017 roku i 26 kwietnia 2018 roku na rozprawie sprawy

A. B., syna W. i J. z domu P., urodzonego dnia (...) w G.

oskarżonego o to, że:

w okresie nie wcześniej niż od 13 maja i nie później niż do 13 czerwca 2015 r.

w G. nabył pochodzący z kradzieży z włamaniem dokonanej w nocy z 12 na 13 maja 2015 r. na szkodę T. Ż. rower górski marki G. (...) o nr seryjnym (...) o wartości 600 zł, podczas gdy na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego

- tj. o przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

o r z e k a:

I. oskarżonego A. B. od popełnienia zarzucanego oskarżeniem czynu uniewinnia;

II. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k., dowody rzeczowe zapisane pod pozycją 1 wykazu dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych na k. 133 akt sprawy nakazuje zwrócić oskarżonemu A. B.;

III. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k., kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 1088/15

UZASADNIENIE

A. B. stanął pod zarzutem tego, że:

w okresie nie wcześniej niż od 13 maja i nie później niż do 13 czerwca 2015 r.

w G. nabył pochodzący z kradzieży z włamaniem dokonanej w nocy z 12 na 13 maja 2015 r. na szkodę T. Ż. rower górski marki G. (...) o nr seryjnym (...) o wartości 600 zł, podczas gdy na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego

- tj. o przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Pokrzywdzony T. Ż. w dniu 12 maja 2015 roku pozostawił swój rower górski marki G. (...) o nr seryjnym (...) o wartości około 600 zł przypięty do barierki przed blokiem, w którym mieszkał. Następnego dnia rano rower nie było, został skradziony, podobnie jak rower ówczesnej partnerki pokrzywdzonego, I. N..

(dowód: zeznania świadka T. Ż. – k. 38, 223-223v,

zeznania świadka I. Ż. (poprzednio N.) - k. 33, 224)

Oskarżony A. B. niedługo po tym zobaczył na stronie internetowej trójmiejskich okazji ogłoszenie o sprzedaży roweru górskiego, za kwotę 500 zł. Był to rower skradziony pokrzywdzonemu T. Ż.. Sprzęt wyceniono na kwotę 500 zł i cena ta wydała się A. B. rozsądna, zgodna z cenami rynkowymi za używany rower podobnego typu. Ze sprzedającym umówili się telefonicznie w miejscu publicznym, nieopodal H. w G.. A. B. kupił rower od nieustalonego mężczyzny, za co zapłacił 500 zł. A. B. nie sprawdzał, czy rower nie pochodzi z przestępstwa. Użytkował go na co dzień.

(dowód: wyjaśnienia oskarżonego A. B. – k. 199-200)

A. B. został zatrzymany przy ul. (...) w G., gdy jechał na rowerze skradzionym na szkodę T. Ż.. Był zdziwiony tym, że rower figurował w ewidencji jako utracony w wyniku przestępstwa.

(dowód: protokół zatrzymania osoby – k. 2,

protokół zatrzymania rzeczy – k. 10-12,

protokół oględzin rzeczy – k. 21-22,

zeznania świadka A. Z. – k. 13-15, 202-203,

zeznania świadka A. P. – k. 17-18, 201-202,

wyjaśnienia oskarżonego A. B. – k. 199-200)

Oskarżony **A. B.** przesłuchany w toku postępowania przygotowawczego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Oświadczył, że wyjaśnienia złoży przed Sądem.

A. B. na rozprawie głównej podobnie nie przyznał się do popełnienia przestępstwa paserstwa, oświadczył, iż kupił rower za kwotę 500 zł nie wiedząc, że jest on kradziony. Za taką kwotę nie kupiłby roweru pochodzącego z przestępstwa. Skontaktował się ze sprzedającym za pośrednictwem strony trójmiejskie okazje. Umówili się telefonicznie na konkretną godzinę. Spotkanie miało miejsce latem, trwało kilka minut. A. B. nie przyszło do głowy by sprawdzać, czy rower nie jest kradziony.

(dowód: wyjaśnienia oskarżonego A. B. – k. 57, 199-200)

A. B. nie był dotychczas karany.

(dowód: dane o karalności – k. 113)

Sąd zważył, co następuje:

Orzekając w niniejszej sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na wyjaśnieniach oskarżonego A. B., także na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków, funkcjonariuszy Policji A. P. i A. Z. oraz T. i I. Ż., nadto na dokumentach i protokołach zgromadzonych w aktach sprawy, zostały one bowiem sporządzone przez uprawnione do tego osoby, a ich treść koresponduje z osobowymi źródłami dowodowymi, nadto nie były przez żadną ze stron kwestionowane.

Zeznania funkcjonariuszy Policji A. Z. i A. P., dotyczące okoliczności zatrzymania oskarżonego A. B., są spójne, wzajemnie się uzupełniają i są zbieżne z treścią protokołów zatrzymania osoby i rzeczy. Świadkowie zeznali, iż oskarżony jechał rowerem, a został wylegitymowany dlatego, że w owym czasie dochodziło do wielu kradzieży rowerów, a oskarżony, jadąc nocą, wydał im się podejrzany.

Brak jest podstaw do kwestionowania zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy relacji świadków T. i I. Ż., na okoliczność posiadania rowerów i ujawnienia ich kradzieży. Pokrzywdzony oświadczył, iż rower który utracił, był wówczas wart około 500-650 zł.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego A. B. za w pełni wiarygodne, mając przy tym wszystkim na uwadze, iż w sprawie brak jest dowodów przeciwnych, pozwalających na ustalenie, iż oskarżony dopuścił się czynu zarzucanego w akcie oskarżenia. Przeciwnie, postępowanie dowodowe potwierdziło wyłącznie, że w dniu 13 czerwca 2015 roku, oskarżony poruszał się na rowerze, który należał do T. Ż. i został miesiąc wcześniej skradziony.

Sąd uznał również za wiarygodne dokumenty i protokoły zgromadzone w aktach sprawy, takie jak protokoły zatrzymania i przeszukania osoby i rzeczy, oględzin, pisemną opinię biegłych oraz inne, z uwagi na to, że zostały one sporządzone przez uprawnione do tego osoby, prawidłowo pod względem formalnym, a ich treść koresponduje z wyjaśnieniami oskarżonego i zeznaniami świadków. Przede wszystkim uwzględniono wnioski jasnej i wyczerpującej opinii biegłych z zakresu informatyki śledczej dotyczącej zabezpieczonych od oskarżonego kart SIM do telefonów komórkowych, które zostały oparte na aktualnej wiedzy w wymienionej dziedzinie, analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i w toku postępowania nie były kwestionowane. Opinia ta zawiera zgodne z wiedzą fachową i precyzyjne konkluzje, znajdujące oparcie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w ocenie Sądu, nie potwierdził sprawstwa i winy A. B. w odniesieniu do zarzucanego mu aktem oskarżenia przestępstwa.

Na poparcie aktu oskarżenia zostały przez rzecznika oskarżenia publicznego powołane dowody osobowe w postaci zeznań funkcjonariuszy policji zatrzymujących oskarżonego, gdy jechał na rowerze oraz właściciela roweru i jego żony, na okoliczność dokonanej kradzieży.

Prokurator nie sporządził uzasadnienia skargi zasadniczej w sprawie, w której postępowanie toczyło się w trybie kontradiktoryjnym. Zarzucił oskarżonemu popełnienie występku kwalifikowanych z art. 291 § 1 k.k., wskazując, iż A. B. nabył pochodzący z kradzieży z włamaniem dokonanej w nocy z 12 na 13 maja 2015 roku na szkodę T. Ż. rower górski marki G. (...) o nr seryjnym (...) o wartości 600 zł, podczas gdy na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego.

W ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przypisanie oskarżonemu A. B. sprawstwa występku kwalifikowanego z art. 291 § 1 k.k., ani innego czynu zabronionego, w szczególności z art. 292 § 1 k.k.

Przestępstwo umyślnego paserstwa opisane w art. 291 § 1 k.k. posiada alternatywnie określone znamiona działania sprawczego, przyjmujące postać: nabywania przez sprawcę rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego, udzielania pomocy do jej zbycia, przyjmowania takiej rzeczy i udzielania pomocy w jej ukryciu. Dla realizacji znamion czynu zabronionego wystarczające jest wypełnienie chociażby jednej z opisanych form czynności sprawczej. Nabycie rzeczy przez pasera nie musi mieć charakteru odpłatnego, a jego elementem charakterystycznym jest uzyskanie przez sprawcę przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. władztwa nad rzeczą, które umożliwia mu postępowanie z nią jak właścicielowi. Przestępstwo dokonane jest w chwili przeniesienia na sprawcę posiadania rzeczy z osoby władającej nią faktycznie. Może nadto (lecz nie musi) łączyć się z działaniem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, lecz okoliczność tę należy każdorazowo ustalić

i udowodnić. Prokurator nie wskazał na jakiej podstawie zarzucił popełnienie oskarżonemu A. B. czynu z art. 291 § 1 k.k.

Występek z art. 291 § 1 k.k. we wszystkich zjawiskowych formach jego popełnienia jest przestępstwem umyślnym, warunkiem odpowiedzialności sprawcy jest jego świadomość, że rzecz którą nabywa została uzyskana za pomocą czynu zabronionego lub co najmniej godzenie się na to, wobec przewidywania możliwości takiego nielegalnego pochodzenia. Wiedza ta nie musi obejmować czasu, miejsca czy okoliczności popełnienia tego czynu zabronionego, wystarczy też, by paser dowiedziawszy się o nielegalnym pochodzeniu rzeczy, nie podjął starań celem zwrócenia jej właścicielowi. Zdaniem Sądu

w odniesieniu do oskarżonego A. B. brak jest podstaw do przypisania popełnienia przestępstwa paserstwa z zamiarem bezpośrednim, a wniosku o powyższym nie można, zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, wysnuć

z zachowania oskarżonego bądź innych osób, ich zeznań i wyjaśnień, ani zaoferowanych

i przeprowadzonych dowodów. Oskarżyciel publiczny zdawał się wiązać istnienie odpowiedzialności oskarżonego za czyn z art. 291 § 1 k.k. jako konsekwencję posiadania roweru zidentyfikowanego jako skradziony wcześniej na szkodę T. Ż..

Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, by oskarżony miał świadomość pochodzenia roweru, który kupił z ogłoszenia, zatem w sposób nie budzący wątpliwości, typowy, tym bardziej za cenę niewiele niższą od wartości rynkowej, ustalonej przez Prokuratora, a tożsamą z wyceną pokrzywdzonego. A. B. nie podjął żadnych czynności, mających na celu zmianę lub zatarcie numeru ramy roweru, co wskazywałoby

w sposób oczywisty na chęć ukrycia danych sprzętu i jego pochodzenia. W chwili kupna roweru oskarżony miał 19 lat, nie można uznać go zatem za osobę o dużym doświadczeniu życiowym, od której można byłoby oczekiwać zwiększonej staranności i rozeznania przy dokonywaniu czynności cywilnoprawnych. Wprawdzie na zabezpieczonych kartach SIM nie ujawniono danych pozwalających na zidentyfikowanie połączeń telefonicznych wykonywanych w czasie nabycia roweru, ale i funkcjonariusze nie pytali oskarżonego,

z jakiego numeru korzystał w czasie gdy doszło do transakcji.

W ustalonym stanie faktycznym należało rozważyć istnienie odpowiedzialności oskarżonego A. B. za czyn wypełniający znamiona występkę z art. 292 § 1 k.k. Sąd nie jest bowiem związany opisem czynu zarzucanego, a po wyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności może i powinien nadać mu w wyroku dokładne określenie (art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.), które może odbiegać od opisu przyjętego w akcie oskarżenia (podobnie Sąd Najwyższy w postanowienia z dnia 19 października 2006 r., II KK 246/06, LEX 202125). W ocenie Sądu zaoferowany przez oskarżyciela publicznego materiał dowodowy nie pozwala również na przypisanie oskarżonemu A. B. popełnienia występkę z art. 292 § 1 k.k., gdyż brak jest jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby, iż oskarżony z sytuacji, w jakiej się znalazł, mógł przypuszczać, iż pochodzenie roweru, jaki nabył z ogłoszenia, jest nielegalne. W tym względzie brak było podstaw, by odmówić wiary wyjaśnieniom oskarżonego,

a oskarżyciel nie przedstawił w tym względzie żadnych dowodów, co spowodowało konieczność uniewinnienia A. B. od popełnienia czynu zarzucanego w akcie oskarżenia.

Istnienie zasad domniemania niewinności i in dubio pro reo pociąga za sobą konieczność istnienia także zasady ciężaru dowodu, która funkcjonuje w procesie karnym jako zasada nieskodyfikowana, wynikająca z innych wyraźnie ujętych w kodeksie zasad procesowych. Ciężar dowodu to powinność udowodnienia wysuwanych twierdzeń ze względu na własny interes procesowy, pod rygorem odrzucenia danego twierdzenia, czyli przegrania procesu; jest to tzw. ciężar dowodu w znaczeniu materialnym. Zasadą postępowania karnego jest to, że ciężar dowodu obciąża oskarżyciela. To bowiem oskarżyciel musi udowodnić zaistnienie czynu wypełniającego znamiona określonego przestępstwa, sprawstwo oskarżonego oraz zdolność ponoszenia przez niego odpowiedzialności karnej. Musi więc obalić domniemanie niewinności. Sam oskarżony nie ma przy tym obowiązku dostarczania dowodów przeciwko sobie (art. 74 § 1 in fine k.p.k.), nie ma podstaw do przymuszenia go do aktywnego współdziałania z organem ścigania i oskarżycielem w zakresie dostarczania dowodów niekorzystnych dla siebie. Sformułowana natomiast w art. 2 § 2 k.p.k. zasada prawdy materialnej wprowadza

w procesie karnym wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych, przez które rozumie się ustalenia udowodnione, czyli takie, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzonemu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Obowiązek udowodnienia odnosić należy wyłącznie do ustaleń niekorzystnych dla oskarżonego, wobec korzystania z domniemania niewinności, a nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na jego korzyść (art. 5 § 2 k.p.k.).

Reasumując powyższe, zdaniem Sądu na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, nie sposób uznać, iż oskarżony A. B. swoim zachowaniem wypełnił znamiona jakiegokolwiek przestępstwa, w tym penalizowanego w art. 291 § 1 k.k. Powyższe spowodowało konieczność uniewinnienia oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa opisanego w akcie oskarżenia.

Zabezpieczone w sprawie karty SIM telefonów, jako zbędne dla dalszego postępowania, zwrócono oskarżonemu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. i obciążył nimi Skarb Państwa.